

10.7.2025

LSAVI/9130/2025

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Ympäristöterveydenhuolto

Oikeusministeriö
PL 25, 00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.om@gov.fi

Viite: lausuntopyyntö VN/24182/2023, 26.5.2025

Lausunto eläinsuojelurikosten rangaistukset ja eläintenpitokielto - Arviomuistiosta

Yleistä asetuksesta

Näkemyksemme eläintenpitokiellon käytön lisäämisestä ja kiellon keston pidentämisestä

Aluehallintovirasto kannattaa arviomuistiossa ehdotettua eläintenpitokiellon käytön laajentamista ja kiellon keston pidentämistä. Aluehallintovirasto kannattaa myös sitä, että törkeän eläinsuojelurikoksen kohdalla eläintenpitokielto ei olisi harkinnanvarainen ja olisi vähimmillään 5 vuoden pituinen. Aluehallintovirasto kannattaa myös sitä, että perusmuotoisen eläinsuojelurikoksen yhteydessä eläintenpitokiellon voisi jättää määräämättä vain erityisen painavasta syystä. Aluehallintovirasto katsoo, että perusmuotoisen eläinsuojelurikoksen yhteydessä eläintenpitokiellon tulisi olla vähintään 3 vuoden pituinen.

Määräämisen perusteista tulisi säätää tarkemmin. Esimerkiksi tulisi säätää tilanteista, jolloin eläintenpitokiellon määrääminen on välttämätöntä ja toisaalta perusteista, joiden perusteella määräämisestä voitaisiin poiketa.

Näkemyksemme eläintenpitokiellon rikkomisesta säädetyn rangaistusasteikon muuttamisesta

Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että eläintenpitokiellon rikkomisesta tehdään vankeusehtoista. Ensisijaisesti vankeusehtoisuus mahdollistaisi eläintenpitokiellon valvonnan kotirauhan piirissä, mikä ei tällä hetkellä ole perusoikeuksien turvaamisen vuoksi mahdollista, vaikka eläintenpitokiellon valvonnasta sinänsä onkin jo säädetty. Lisäksi vankeusehtoisuus lisäisi

eläintenpitokiellon uskottavuutta ja eläintenpitokiellon rikkomisen pelotevaikutusta.

Edellä mainituille toimenpiteille mahdolliset vaihtoehtoiset keinot

Ei ole esittää vaihtoehtoisia keinoja.

Muita huomioita

Aluehallintovirasto ehdottaa, että otettaisiin käytännöksi kysyä eläinten hyvinvoinnin valvontaa tekeviltä eläinlääkäreiltä asiantuntijalausuntoa siitä, osoittaako jokin väitetty teko sitä, että tekijä olisi soveltumaton tai kykenemätön vastaamaan kyseisen eläinlajin tai muidenkin eläinlajien hoidosta. Tämän lausunnon kysymisen ajankohta voisi esimerkiksi olla ennen syytteen nostamista. Sen sijaan pelkästään eläintenpitokiellon tarpeesta tai sen kestosta kysyminen ei olisi toivottavaa, sillä silloin eläinlääkäriasiantuntijalta kysyttäisiin sellaisesta mikä ei ole hänen asiantuntemuksensa piirissä. Parhaiten tällaisen lausunnon voi antaa käsiteltävänä olevaa tapausta valvonut eläinlääkäri.

Tuomarien, syyttäjien ja muiden esitutkintaviranomaisten mahdollisuuksia kouluttautua ja erikoistua eläimiä koskeviin rikoksiin tulisi lisätä. Ennen kaikkea esitutkintaviranomaisten ja syyttäjien tulisi matalalla kynnyksellä ottaa yhteyttä eläinlääkariin, jonka tekemän tarkastuskertomuksen pohjalta rikosta tutkitaan.

Eläinlääkärien käyttö asiantuntijana rikosprosessin kaikissa vaiheissa on vielä puutteellista. Myös tuomioistuimessa olisi hyvä olla asiantuntijajäsenenä eläinlääkäri samaan tapaan kuin ympäristöasioissa hallinto-oikeudessa on käytäntönä.

Tuomioistuimella tulisi olla oikeus ja velvollisuus määrätä eläintenpitokielto riippumatta siitä onko syyttäjä sitä vaatinut ja olematta sidottu siihen, miten syyttäjä on eläintenpitokieltoa vaatinut.

Aluehallintoviraston tietojen mukaan joissain tuomioistuimissa on päädytty määräämään epätarkoituksenmukaisia eläintenpitokieltoja. Esimerkiksi joissain tilanteissa syyttäjä on vaatinut eläintenpitokieltoa tavalla, joka on RL 17:23 säädetyn sanamuodon tai hengen vastaista. Aluehallintovirasto esittää, että pykälän 1 momentissa säädetty eläintenpitokiellon määrääminen syyttäjän vaatimuksesta muutetaan siten, että tuomioistuimella olisi oikeus itsenäisesti määrätä eläintenpitokielto, jos tuomioistuin katsoo tämän aiheelliseksi. Aluehallintovirasto on myös tietoinen tapauksista, joissa syyttäjä ei epähuomiossa ole vaatinut lainkaan eläintenpitokieltoa ja siten tuomioistuin ei ole sitä voinut määrätä.

Aluehallintovirasto käsityksen mukaan eläintenpitokieltojen vaatiminen ja määrääminen on valtakunnallisesti epäyhdenmukaista.

Lausunnon valmistelijat

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet seuraavat läänineläinlääkärit:

ESAVI, Heidi Nissinen

ISAVI, Karoliina Hämäläinen

LAAVI, Ulla Rikula

LSAVI, Jan Mattila

LSSAVI, Kirsi Henttu, Anna Jeshoi, Minna Lemettinen

PSAVI, Meri Grekula, Anne Woivalin

Lisätiedot

Asiassa antaa tarvittaessa lisätietoja läänineläinlääkäri Jan Mattila, etunimi.sukunimi@avi.fi tai 0295 016 000 (vaihde).

Läänineläinlääkäri

Jan Mattila

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoitus on viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja LSAVI/9130/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/9130/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelevä ratkaisija Mattila Jan 10.07.2025 13:51